

PLAN VE BÜTÇE KOMİSYONUNDA ÇEVRE VE ŞEHİRCİLİK BAKANLIĞI'NIN 2012 BÜTÇESİ GÖRÜŞÜLDÜ

Çevre ve Şehircilik Bakanı Erdoğan Bayraktar, TBMM Plan ve Bütçe Komisyonu'nda Bakanlığının 2012 yılı bütçesine ilişkin bir sunum yaptı.

TBMM Plan ve Bütçe Komisyonunda, Bakanlığının 2012 yılı bütçesini sunan Bakan Bayraktar, Türkiye'de nüfusun üçte ikisinden fazlasının kentler ve yakın çevresinde yaşadığını anlattı. Bakan Bayraktar, bu nedenle ulaşım sistemleri planlı, yeterli yeşil alanları olan, modern hayatın gerektirdiği sosyal donatılarla bezenmiş, afetlere dirençli, iklime ve çevreye duyarlı, planlı ve çağdaş şehirlere ulaşmayı hedeflediklerini bildirdi.

Bu kapsamda Kentsel Gelişme Strateji Belgesi (KENTGES) hazırladıklarını anımsatan Bakan Bayraktar, bu stratejinin, Türkiye'nin mekansal planlama, yerleşme ve yapılaşma konularında Cumhuriyetin 100. yılı olan 2023 yılını hedef alan bir imar ve kentleşme vizyonu olduğunu ifade etti.

Ülke genelinde çevre düzeni planlarının yüzde 90 oranında tamamlandığını bildiren Bakan Bayraktar, 2014 yılı sonunda ülkenin tamamının çevre düzeni planlarına kavuşturulmasını hedeflediklerini söyledi.

Kentsel dönüşüm konusuna değinen Bakan Bayraktar, şehirleri modernleştirmeyi ve insan hayatını tehdit eden risklerden arındırarak daha yaşanabilir hale getirmeyi planladıklarını belirterek, "Şehirlerde öncelikli afet riskli alanlar ve gecekondü bölgeleri tespit edilerek, mahalli idareler başta olmak üzere ilgili kurum ve kuruluşlarla işbirliği yapmak suretiyle afet öncelikli kentsel dönüşüm çalışmalarına hiçbir siyasi ayırım gözetmeden süratle başlanacaktır" dedi.

Son yıllarda kanalizasyon şebekesi ve atık su arıtma tesisleri ile hizmet verilen nüfusta önemli artışlar olduğunu belirten Bakan Bayraktar, "2003 yılında atık su arıtma tesisi ile hizmet verilen nüfusun toplam belediye nüfusuna oranı yüzde 38 iken, 2011 yılında bu oran yüzde 72'ye ulaşmıştır. Yine atık su arıtma tesisi ile hizmet verilen belediye sayısı 2003 yılında 278 iken 2011 yılında 421'e yükselmiştir. İklim değişikliği ile mücadele ve ozon tabakasının korunması kapsamında Strateji Belgeleri ve Eylem Planları (İDEP) tamamlandı. Ülkemiz, taraf olduğu uluslararası sözleşme ve protokollerin müzakerelerinde Bakanlığımızın koordinasyonda en iyi şekilde temsil edildi ve edilmektedir" diye konuştu.

Bakan Bayraktar, deniz çevresinin korunması amacıyla 208 limanda atık alım hizmeti verildiğini, Türkiye'nin temiz denizin göstergesi olan 341 mavi bayrakla bu alanda dünya dördüncüsü olduğunu açıkladı.

Ülke genelinde 59 katı atık düzenli depolama tesisi ile 756 belediyede 41 milyonluk nüfusa hizmet verildiğini belirten Bakan Bayraktar, inşaatı devam eden tesislerin işletmeye alınması ile katı atık bertaraf tesisi sayısının 2012 yılı sonu itibarıyla 80'e çıkarılması ve 1025 belediyede 46 milyon nüfusa hizmet verilmesinin hedeflendiğini bildirdi.

Birçok sektöre ait yatırım projelerinin çevresel etki değerlendirmesine tabi tutulduğuna işaret eden Bakan Bayraktar, projelerin çevreye olabilecek olumlu ve olumsuz etkilerinin belirlenmesi ve izlenmesi kapsamında 2004–2011 yılları arasında, 1404 proje için "ÇED olumlu", 26 bin 902 proje için ise "ÇED gerekli değildir" kararları verildiğini söyledi.

Bakan Bayraktar, AB Stratejik Çevresel Değerlendirme (SÇD) direktifinin uyumlaştırılarak şeffaf bir planlama süreci ve daha kaliteli plan ve programların hazırlanmasının hedeflendiğini belirtti.

Son 9 yıllık dönemde Türk inşaat ve yapı sektörü ile yapı malzemeleri sektöründe çok önemli gelişmeler yaşandığını anlatan Bakan Bayraktar, şöyle devam etti:

"İnşaat sektöründe yaşanan gelişmeler ülkemizi, yapı malzemeleri alanındaki pek çok ürünün üretiminde ve ihracatında dünyanın ve Avrupa'nın en ön sıralarına taşımıştır. Bakanlığımız ülkemizin yapım işleri ile ilgili faaliyetlerinde yetkili ve yol gösterici bir sorumluluk üstlenmiştir. Ülkemizdeki mevcut yapı stokunun büyük bir bölümünün deprem dayanımının istenilen düzeyde olmadığı, kaçak, ruhsatsız ve mühendislik hizmeti almayan yapıların çoğunlukta olduğu bilinmektedir. Öncelikle kamu yapılarının güvenli, kaliteli ve çevreye duyarlı olarak yapımı sağlanacaktır.

Projelerde teknolojik ve ekonomik yapı malzemeleri seçimi ile yeni yapım tekniklerinin inşaat sektöründe uygulanması yönünde sektöre öncülük edilerek, teknik destek verilecektir.

'Deprem bölgelerinde yapılacak binalar hakkında yönetmelik' ile ilgili olarak depreme dayanıklı yapım bilgileri ile bina güçlendirmesi konularında 2 bin 660 inşaat mühendisine eğitim verilmiştir. 2012 yılında sona erecek eğitimler ile 3500 inşaat mühendisinin eğitimi sağlanmış olacaktır."

Mesleki hizmetlerin norm ve standartlarının hazırlanması ve uygulanmasının önemli bir konu olduğuna işaret eden Bakan Bayraktar, "Bakanlığımızca, saygın mühendislik ve mimarlık hizmeti anlayışını yerleştirmek üzere yerleşme ve yapılaşmaya yönelik mimarlık, mühendislik, müteahhitlik ve müşavirlik hizmetlerine ilişkin düzenlemeler yapılacaktır. Bu kapsamda uygulamalar denetlenecek, projelendirme ve ruhsatlandırma süreçlerine ilişkin usul, esas ve standartlar yeniden belirlenecek, bilirkişilerin niteliklerine ve mesleki yeterliklerine ilişkin kurallar yeniden düzenlenecektir" diye konuştu.

İnşaat ve tesisat işlerinde taahhüt üstlenen müteahhitlerin 1 ocak 2012 tarihinden itibaren yetki belgesi numarası almaları zorunlu hale getirildiğini belirten Bakan Bayraktar, böylece yapı müteahhitlerinin faaliyetlerinin kayıt altına alınacağını söyledi. Bakan Bayraktar, şöyle devam etti:

"Dünya müteahhitlik sektöründe ikinci sırada yer alan yurtdışı müteahhitlerimiz desteklenecek ve karşılaştıkları sorunların çözümünde bakanlığımızın faaliyetleri kapsamında yardımcı olunacaktır. Ülkemizi yurtdışında başarı ile temsil eden müteahhitlerimizin iş hacimlerini genişletmek, yapı malzemeleri ihracatını artırmak, proje üretiminde söz sahibi olmalarını sağlamak amacıyla teknik müşavirlik hizmetleri desteklenecektir.

Ülkemizdeki yapılaşmaların, plan, fen, sağlık ve standartlara uygun yapılması, kontrolsüz-kalitesiz yapılaşmanın engellenmesi için, yapım işlerinde şantiye şefi olarak mimar ve mühendislerle birlikte tekniker ve teknisyenlerin görevlendirilmesi zorunlu hale getirilerek, yapılara mimarlık ve mühendislik hizmeti verilecektir. Ara teknik eleman yetiştirilmesi teşvik edilecektir.

İnşaat ve tesisat işlerinde çalışan ustaların 1 Ocak 2012 tarihinden itibaren yetki belgeli olmaları zorunlu hale getirilmiştir. Yapılar, teknolojiyi takip eden ve hizmet içi eğitime tabi tutulmuş sertifikalı ustalar tarafından inşa edilecektir."

Güçlü ve kurumsal bir yapı denetim sistemi için Bakanlığın koordinasyonunda Teknik Müşavirlik sistemine geçileceğini anlatan Bakan Bayraktar, "Deneyimli mimar ve mühendislere ve yeterli donanıma sahip teknik müşavirlik kuruluşları Bakanlıkça yetkilendirilecek, vatandaşların uzman ve güvenilir meslek mensuplarından hizmet almaları sağlanarak kaliteli ve nitelikli yapıların yapılmasının önü açılacaktır. Ulusal yapı denetim sisteminin geliştirilmesi ile yapılaşma süreci izlenebilir hale getirilecek, ruhsat üzerinden denetim ile birlikte süreçteki tüm aktörlerin yer aldığı sahada etkin bir denetim anlayışına geçilecektir" diye konuştu.

Bakan Bayraktar, Bakanlar Kurulunca belirlenecek ülkelerin vatandaşı olan yabancı gerçek kişilerin Türkiye'de taşınmaz mal ve sınırlı ayni hak edinmesini sağlamak amacıyla yürütülen mevzuat çalışmalarının sonuçlandırılma aşamasına geldiğini belirterek, "Bu çalışmalar kapsamında yabancı ülkelerde kendi ülkelerinin kanunlarına göre kurulan tüzel kişiliğe sahip ticaret şirketlerinin, Türkiye'de karşılaştıkları problemlerin çözümüne ilişkin düzenlemeler de yapılmaktadır. Çalışmaların sonuçlandırılmasıyla, ülkemize önemli miktarda doğrudan yabancı sermaye girişi sağlanmış olunacaktır" açıklamasında bulundu.

Bakanlığının ilgili kuruluşu olan İller Bankasının faaliyetleri hakkında bilgi veren Bakan Bayraktar, belediyelere sağlanan kredilerin faiz oranlarının düşürüldüğünü, vadelerin uzatıldığını ve çeşitliliğinin artırıldığını söyledi.

Bakan Bayraktar, İller Bankasının 2011 yılında anonim şirket statüsüne dönüştürülmesi nedeniyle belediyelerden kesilen ortaklık payının yüzde 70 civarında azaltıldığını, belediyelerin yıllık ortalama gelirlerinde dolaylı olarak 1 milyar liraya yakın artış sağlandığını belirtti.

Tapu ve kadastro hizmetlerinden bahseden Bakan Bayraktar, Cumhuriyetin kuruluşundan bu yana tamamlanamayan tesis kadastro sununun 5 yıl içinde sonuçlanma aşamasına geldiğini ifade etti. Bayraktar, bugün itibarıyla sorunsuz tüm birimlerin kadastro çalışmalarının sonuçlandırıldığını bildirdi.

Bakan Bayraktar, 2/B tescili ve işgalcilerin belirlenmesi uygulamaları kapsamında, 39 ilde, orman dışına çıkarılan alanların tescili ve işgalcilerinin belirlenmesi çalışmalarının tamamlandığını söyledi. Bayraktar, 2/B kadastro ve güncelleme çalışmalarının 2012 yılı sonuna kadar tamamlanmasının hedeflendiğini, 2012 yılı içinde toplamda 3 milyon parselin yenileme ihalesinin yapılmasının planlandığını açıkladı.

Çevre ve Şehircilik Bakanı Erdoğan Bayraktar, Marmara depreminin Türkiye için dönüm noktası olduğunu belirterek, "Ancak Van depremi bizim nasırıma basmıştır. Yasa taslağını hazırladık ve Başbakanlığa takdim ettik" dedi.

TBMM Plan ve Bütçe Komisyonunda milletvekillerinin sorularını yanıtlayan Bakan Bayraktar, komisyondaki görüşmelerde kendisinin yeni milletvekili ve yeni Bakan olması nedeniyle muhalefet milletvekillerinin sert eleştirisi yapmak yerine önerilerde bulunduğunu belirtti. Bayraktar, "Bu da Türkiye Cumhuriyeti'nin geldiği düzeyi gösteriyor. Ben Türkiye adına sevinçliyim. Önümüzdeki sene ben yine Bakanlığa devam edersem aynı müsamahanın gösterilmeyeceğini de biliyorum" diye konuştu.

Bakan Bayraktar, 1945'li yıllardan sonra kentlere yoğun bir göçün başladığını, bunun karşısında bir dizi tedbirler alındığını, ancak bu işlerin yalnızca yasayla olamaması nedeniyle söz konusu önlemlerin yetersiz kaldığını söyledi. Bakan Bayraktar, günümüzde nüfusun yüzde 75'ten fazlasının şehirlerde yaşadığını ifade etti.

Kentsel dönüşüm konusunda dünyanın farklı ülkelerinden örnekler veren Bakan Bayraktar, Brezilya'nın gecekonduyla başının deritte olduğunu, devletin bu bölgelerde uyuşturucu kullanımı ve mafya ile mücadelede bile zorlandığını anlattı. ABD ve Japonya gibi ülkelerde de ciddi bir şekilde kentsel dönüşümüne ihtiyaç duyulduğunu belirten Bayraktar, ancak Rusya, Çin, Romanya gibi ülkelerin bu konuda iyi durumda olduklarını belirtti. Bayraktar, kentsel dönüşümde başarı sağlanması için siyasi partilerin ve sivil toplum kuruluşlarının iş birliği yapması gerektiğine dikkati çekti.

Deprem konusuna da değinen Bakan Bayraktar, Marmara depreminin Türkiye için bir dönüm noktası olduğunu, bu depremin ardından çeşitli yasal düzenlemeler yapıldığını söyledi. Bu düzenlemelerin ardından yapılan binaların nispeten sağlam olduğunu kaydeden Bakan Bayraktar, "Ancak, Van depremi bizim nasırıma basmıştır. Biz bir yasa taslağını hazırladık ve Başbakanlığa takdim ettik. İnşallah bunu çıkarırız. Ben bu işi beceririm ya da beceremem. Ama ben bu işin hastasıyım, titiz ve çalışkan birisiyim" dedi.

Bakan Bayraktar, şunları söyledi:

"Afet riski altındaki alanların dönüşümüne dair çıkarılacak olan yasada şehir zikredilmeyecek. Bölge ve il bazında Bakanlar Kurulundan ama parsel ve bina bazında Bakan yetkisiyle yerleri belirleyeceğiz.

'Yıkılması gereken binaları belediyeler yıkamıyor' deniliyor. Biz şimdi Bakanlık olarak çok ciddi kaynak temin etmek suretiyle bu işi bütün Türkiye sathına yayacağız.

Bir binanın ayakta duramayacak durumu var ise ki-deprem olmadan da yıkılan binalar var ülkemizde- bu durumdaki binalarda mülkiyetkilerin 3'te ikisinin rızasını almak suretiyle bu binayı yıkacağız. Yoksa diyelim bir apartmanda 15 kişi 'tamam' diyor ama biri aksi düşünüyorsa, nitelikli çoğunluğun dediğini yapmak şeklinde karar getireceğiz. Bunda kararlıyız.

Yıkılmayı bekleyen binalardan başlayacağız. Örneğin, İstanbul'da nereler var, en eski ilçeler, Avcılar, Bakırköy, Bahçelievler, Büyükçekmece, Anadolu yakasında da bazı ilçeler var. Bu ilçeler başta olmak üzere ve Türkiye'de de büyükşehirlerden başlamak üzere, dalga dalga devam edecek. Bu belli bir süre alacak tabii. Beş, on, yirmi sene gibi periyotlar halinde... Ancak Türkiye'deki yaklaşık 19,5 milyon konut stokunun öncelikle deprem aksi üzerinde olan binalardan, mühendislik olmayan, kaçak binalardan başlayacağız. Dalga dalga Türkiye'mizi modern hale getirmek bizim boynumuzun borcudur."

Yabancılara mülk satışına ilişkin soruları yanıtlayan Bakan Bayraktar, "Türkiye'nin menfaatleri korunmak suretiyle ve stratejik öneme haiz yerlerde satış yapmamak şartıyla ve bir ilçede en fazla o ilçenin yüzölçümünün yüzde 10'una varıncaya kadar... Daha bunlar netleşmedi bunları tartışacağız. Mutlaka ülke menfaatlerini korumak suretiyle biz yabancılara mülk satılmasını istiyoruz. CHP ve MHP'den de 'milli menfaatlerini korumanız halinde biz de ondan yanayız' diyen milletvekili arkadaşlarımız var" diye konuştu.

Türkiye'de artık herkesin kentsel dönüşüm istediğini, ancak bu iş yapılırken ranttan uzat durulmasını arzu ettiğini anlatan Bakan Bayraktar, 162 bölgede kentsel dönüşüm için adım attıklarını, bu işe hiçbir zaman siyasi düşünceyle yaklaşmadıklarını belirtti.

2/B konusuna değinen Bayraktar, "Yerin durumuna göre vatandaşı istifade ettiren, vatandaşın mutlu olacağı bir bedel üzerinden vereceğiz" dedi.

TOKİ'nin mimarisiyle ilgili eleştiriler olduğunu anımsatan Bakan Bayraktar, "Biz TOKİ olarak mimari karakter bakımından gereğini yapamadık. Bu bir vakadır. Ben de eleştiriyorum bu binaları. Fakat Türkiye'de planlı kalkınmaya geçildikten sonra oluşan mimari silüet bellidir. Biz bu biraz daha iyileştirdik" diye konuştu.

Bakan Bayraktar, çevre ve şehircilik konularının dünyada yüzde 90 aynı çatı altında bulunduğunu bildirdi.

Haiti'de deprem olduğunu, enkazın altından bir ay sonra cesetler çıkarıldığını anlatan Bakan Bayraktar, "Enkaz kaldırmada biz dünyanın en ileri ülkelerinden daha ilerideyiz. Fakat yapı konusunda, denetiminde ve kaliteli yapıda belli bir yere gelemedik. Bu, Türkiyemizin genel problemidir. Bundan sonra çok kuvvetli bir yapı sistemi ve inşaat düzeni getirmek suretiyle hep beraber bunun üstesinden geleceğiz" diye konuştu.

Van'da milletin, devletin, hükümetin, bütün siyasi partilerin çok güzel bir sınav verdiğini belirten Bakan Bayraktar, "Ben tüm Türkiye'ye hiç ayırım gözetmeksizin, insanıyla, coğrafyasıyla, doğasıyla, yürektekilerden teşekkür ediyorum" dedi.

Pazar günü yine Van'a gideceğini söyleyen Bakan Bayraktar, "Yeni, modern bir Van kuracağız" açıklamasında bulundu.

Komisyonunda daha sonra Çevre ve Şehircilik Bakanlığı ile Tapu ve Kadastro Genel Müdürlüğü 2012 yılı bütçesi kabul edildi.

2012 YILI MERKEZİ YÖNETİM BÜTÇE KANUNU TASARISI
İLE
2010 YILI MERKEZİ YÖNETİM KESİN HESAP KANUNU TASARISI
PLAN VE BÜTÇE KOMİSYONU GÖRÜŞME TUTANAKLARI

25.11.2011